

บทบาทและผลกระทบของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อการบริหาร
สถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 45 สำนักงานเขตหนองจอก
กรุงเทพมหานคร*

IMPACTS AND ROLES OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE (AI) ON SCHOOL
ADMINISTRATION: A CASE STUDY OF SCHOOLS IN NETWORK GROUP 45,
NONG CHOK DISTRICT, BANGKOK.

อามัน อับดุลซาลาม¹ และ ศิริพร เสรีตานนท์²

Aman Abdulsalam¹ and Siriporn Seritanon²

¹⁻²มหาวิทยาลัยเนชั่น

¹⁻²Nation University, Thailand

Corresponding Author's Email: munk2524@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทและผลกระทบของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 45 สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย และความท้าทายของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และ 3) เพื่อเสนอแนวทางในการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และลดผลกระทบเชิงลบต่อการบริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 113 คน โดยเปิดตารางเครชีและมอร์แกน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การรับรู้เกี่ยวกับบทบาทและผลกระทบของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อการบริหารสถานศึกษา รายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การรับรู้เกี่ยวกับข้อดี ข้อเสีย และความท้าทายของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) รายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) แนวทางในการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และลดผลกระทบเชิงลบ รายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI), การบริหารสถานศึกษา, โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 45

* Received 22 October 2025; Revised 2 November 2025; Accepted 10 November 2025

ABSTRACT

This research aimed to 1) examine the roles and impacts of artificial intelligence (AI) technology on school administration in Network Group 45 schools under the Nong Chok District Office, Bangkok. 2) analyze the advantages, disadvantages, and challenges associated with the use of artificial intelligence (AI). 3) propose guidelines for maximizing the benefits and minimizing the negative impacts of AI technology on school administration. The sample consisted of 113 participants, including school administrators, teachers, and educational personnel, determined using the Krejcie and Morgan sampling table. The research instrument was a questionnaire with a reliability coefficient of .93. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation.

The results revealed that: 1) the overall perception of the roles and impacts of AI technology on school administration was rated at a high level in all aspects. 2) the perceptions regarding the advantages, disadvantages, and challenges of AI utilization were also at a high level in all aspects. 3) the proposed guidelines for implementing AI to maximize its benefits and minimize negative impacts were also at a high level in all aspects.

Keywords: Artificial Intelligence (AI), School Administration, School in network group 45

บทนำ

ในปัจจุบันเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา โดยเฉพาะด้านการจัดการศึกษา AI มีศักยภาพในการประมวลผลข้อมูล การเรียนรู้ และการตัดสินใจเสมือนมนุษย์ จึงถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personalized Learning) การจัดการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ (e-Learning) ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลทางการศึกษาเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ (UNESCO, 2023; OECD, 2021) การนำ AI มาใช้ในสถานศึกษายังช่วยลดภาระงานด้านเอกสารของครู ยกย่องคุณภาพการบริหารจัดการ และส่งเสริมการออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21

อย่างไรก็ตามการบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในบริบทของสถานศึกษาไทยยังประสบข้อจำกัดหลายประการ ทั้งการขาดความรู้และทักษะด้าน AI ของผู้บริหารและครู ความ

ไม่เพียงพอของทรัพยากรดิจิทัลและโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนความเหลื่อมล้ำระหว่างโรงเรียนในเขตเมืองและชนบท (กรมวิชาการ, 2566) แม้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนการศึกษาแห่งชาติ จะให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา แต่ในระดับพื้นที่ เช่น เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ยังพบอุปสรรคในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจริง (ฝ่ายการศึกษา สำนักงานเขตหนองจอก, 2567)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการบริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 45 สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร เพื่อสะท้อนบทบาทและผลกระทบ สภาพปัญหา ข้อดีข้อเสีย และโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อการพัฒนานโยบายและแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การศึกษายุคดิจิทัล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทและผลกระทบของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 45 สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย และความท้าทายของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 45 สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และลดผลกระทบเชิงลบต่อการบริหารสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 45 สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำนวนรวมทั้งสิ้น 165 คน ประกอบด้วย 1) โรงเรียนลำบุหรีพวง จำนวน 15 คน 2) โรงเรียนสุเหร่าคลองสิบเอ็ด จำนวน 14 คน 3) โรงเรียนสุเหร่าสนามกลางลำ จำนวน 16 คน และ 4) โรงเรียนหนองจอกพิทยานุสรณ์ จำนวน 120 คน (สำนักงานเขตหนองจอก, 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 113 คน ได้มาจากการเปิดตาราง Krejcie and Morgan (1970) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยพิจารณาสัดส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละโรงเรียนตามจำนวนประชากร

ตาราง 1 ประชากร และสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 45 สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษา	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง ตาราง Krejcie and Morgan
	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา	คำนวณแบ่งสัดส่วน
1. โรงเรียนลำบุหรีพวง	15	10
2. โรงเรียนสุเหร่าคลองสิบเอ็ด	14	10
3. โรงเรียนสุเหร่าสนามกลางลำ	16	11
4. โรงเรียนหนองจอกพิทยานุสรณ์	120	82
รวม	165	113

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษา และตำแหน่งงาน เป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและผลกระทบของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 45 สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert's rating scales)

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย 1.การตรวจสอบความเที่ยงตรง มีขั้นตอนดังนี้ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำร่างแบบสอบถามที่สร้างไว้ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษา ตลอดจนเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์มาใช้เป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม ตามหลักวิธีของโรวินลลีและแฮมเบลตัน จากข้อคำถามในแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.67 ทุกข้อคำถาม จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายอื่น (โรงเรียนสุเหร่าหะยิมินา สำนักงานเขตหนองจอก) แล้วนำข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมได้ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยการหา

สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามหลักวิธีของครอนบาค ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 แล้วนำไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ และแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเนชั่น ถึงผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายที่ 45 สำนักงานเขตหนองจอก เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำการวิจัย

2. จัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยไปยังผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามแบบชุดเอกสารเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. กำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามเพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูลในเดือนสิงหาคม - กันยายน 2568 และได้มีการติดตามอยู่เสมอ

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์แล้ว ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอในรูปตารางและความเรียง โดยการหา 1) ค่าความถี่ (Frequency) และ 2) ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับบทบาทและผลกระทบของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 45 สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลโดย 1) ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ และ 2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยเปรียบเทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและผลกระทบของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อการบริหารสถานศึกษา

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทและผลกระทบของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อการบริหารสถานศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและผลกระทบ ของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อการบริหารสถานศึกษา	N = 113		ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านที่ 1 บทบาทและผลกระทบของ AI ต่อการบริหารสถานศึกษา				

ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและผลกระทบ ของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อการบริหารสถานศึกษา	N = 113		ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.		
1. AI มีบทบาทในการสนับสนุนการตัดสินใจเชิงบริหารสถานศึกษา	3.91	.61	มาก	6
2. AI มีบทบาทในการเพิ่มความแม่นยำของการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา	4.04	.69	มาก	3
3. AI มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา	4.15	.66	มาก	2
4. AI มีส่วนช่วยในการพัฒนาทักษะและความสามารถในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์	3.96	.63	มาก	5
5. AI ส่งเสริมการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีระบบและโปร่งใส	3.71	.80	มาก	8
6. AI มีบทบาทในการให้ข้อมูลเชิงลึกเพื่อสนับสนุนการกำหนดนโยบายของสถานศึกษา	3.88	.63	มาก	7
7. AI มีบทบาทในการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้และพฤติกรรมของผู้เรียนเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษา	3.98	.64	มาก	4
8. AI สนับสนุนการสร้างสรรค่นวัตกรรมทางการศึกษาและการบริหารสถานศึกษา	4.30	.62	มาก	1
9. AI ช่วยให้สถานศึกษาสามารถคาดการณ์แนวโน้มและทิศทางการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาได้อย่างแม่นยำ	3.76	.80	มาก	10
10. AI มีบทบาทในการวิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็ง และจุดอ่อนของระบบบริหารจัดการภายในสถานศึกษา	3.77	.77	มาก	9
รวม	3.95	.47	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและผลกระทบของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 45 สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ในด้านบทบาทและผลกระทบของ AI ต่อการบริหารสถานศึกษาพบว่า โดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$ และ $S.D. = .47$) เมื่อพิจารณา

ในรายข้อสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ AI สนับสนุนการสร้างสรรคนวัตกรรมทางการศึกษาและการบริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$ และ $S.D. = .62$) ลำดับที่ 2 คือ AI มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$ และ $S.D. = .66$) และ ลำดับที่ 3 คือ AI มีบทบาทในการเพิ่มความแม่นยำของการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$ และ $S.D. = .69$)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดี ข้อเสีย และความท้าทายของการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อการบริหารสถานศึกษา

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย และความท้าทายของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อการบริหารสถานศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและผลกระทบ ของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อการบริหารสถานศึกษา	N = 113		ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านที่ 2 ข้อดี ข้อเสีย และความท้าทายของการใช้ AI ในปัจจุบัน				
1. การประยุกต์ใช้ AI ส่งผลให้บทบาทและแนวทางการบริหารจัดการของสถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงไป	4.27	.66	มาก	1
2. AI มีส่วนช่วยลดภาระงานด้านการบริหารจัดการบางประเภทในสถานศึกษา	3.96	.83	มาก	10
3. การนำ AI มาใช้ ช่วยกระตุ้นให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องพัฒนาทักษะและความรู้ด้าน AI อย่างต่อเนื่อง	4.15	.68	มาก	4
4. การประยุกต์ใช้ AI ส่งผลต่อแนวคิดและวิธีการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา	4.13	.71	มาก	5
5. การใช้ AI ช่วยให้การบริหารสถานศึกษาสามารถดำเนินงานเชิงรุกและวางแผนได้แม่นยำยิ่งขึ้น	3.98	.61	มาก	8
6. AI ทำให้เกิดความคาดหวังที่เพิ่มขึ้นจากบุคลากรและชุมชนต่อประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา	4.15	.52	มาก	3
7. การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการประยุกต์ใช้ AI อาจสร้างความกดดันต่อบุคลากรบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา	3.99	.74	มาก	7

ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและผลกระทบ ของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อการบริหารสถานศึกษา	N = 113		ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.		
8. การประยุกต์ใช้ AI ส่งผลต่อรูปแบบการทำงาน ร่วมกันและความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารและ บุคลากรในสถานศึกษา	4.17	.46	มาก	2
9. AI สนับสนุนให้กระบวนการตัดสินใจในการบริหาร สถานศึกษามีความยืดหยุ่นและปรับตัวได้ดีขึ้น	3.97	.65	มาก	9
10. การพึ่งพาเทคโนโลยี AI มากเกินไปอาจเป็นความ เสี่ยงหรือข้อจำกัดในการบริหารจัดการสถานศึกษาใน บางสถานการณ์	4.02	.79	มาก	6
รวม	4.08	0.43	มาก	

จากตาราง 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและผลกระทบของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 45 สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ในด้านข้อดี ข้อเสีย และความท้าทายของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อการบริหารสถานศึกษา พบว่าโดยรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$ และ $S.D. = .43$) เมื่อพิจารณาในรายข้อสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 การประยุกต์ใช้ AI ส่งผลให้บทบาทและแนวทางการบริหารจัดการของสถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงไป มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$ และ $S.D. = .66$) ลำดับที่ 2 การประยุกต์ใช้ AI ส่งผลต่อรูปแบบการทำงานร่วมกันและความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$ และ $S.D. = .46$) และ ลำดับที่ 3 AI ทำให้เกิดความคาดหวังที่เพิ่มขึ้นจากบุคลากรและชุมชนต่อประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$ และ $S.D. = .52$)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และลดผลกระทบเชิงลบต่อการบริหารสถานศึกษา

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์แนวทางในการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และลดผลกระทบเชิงลบต่อการบริหารสถานศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและผลกระทบ ของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อการบริหารสถานศึกษา	N = 113		ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านที่ 4 แนวทางการใช้ AI อย่างมีประสิทธิภาพและลดผลกระทบเชิงลบ				
1. สถานศึกษาควรจัดให้มีการอบรมพัฒนาด้าน AI ให้กับบุคลากรทั้งหมด อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.42	.67	มาก	3
2. ควรมีการพัฒนาคู่มือและแนวทางการประยุกต์ใช้ AI ที่เหมาะสมกับบริบทเฉพาะของแต่ละสถานศึกษา	4.45	.55	มาก	2
3. การกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติในการใช้ AI ที่ชัดเจน จะช่วยลดผลกระทบเชิงลบต่อการบริหารสถานศึกษา	4.30	.61	มาก	7
4. ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เช่น ผู้บริหาร ครู บุคลากร ชุมชน หน่วยงานต้นสังกัด เป็นสิ่งสำคัญต่อการประยุกต์ใช้ AI ในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน	4.49	.52	มาก	1
5. ควรมีการประเมินและติดตามผลการใช้ AI ในการบริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพ	4.24	.52	มาก	8
6. ควรส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อค้นหาแนวทางการประยุกต์ใช้ AI ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4.31	.50	มาก	6
7. หน่วยงานต้นสังกัดควรให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรที่จำเป็น (เช่น งบประมาณ อุปกรณ์ เทคโนโลยี) สำหรับการประยุกต์ใช้ AI ในสถานศึกษา	4.41	.55	มาก	4
8. ควรส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันประสบการณ์ด้านการใช้ AI ระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาในเครือข่าย	4.23	.60	มาก	9
9. การสร้างความตระหนักและส่งเสริมจริยธรรมในการประยุกต์ใช้ AI ควรเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา	4.12	.64	มาก	10
10. ควรมีระบบและกลไกในการตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้จาก AI ก่อนนำมาใช้ในการตัดสินใจเชิงบริหารสถานศึกษา	4.41	.59	มาก	5

ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและผลกระทบ ของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อการบริหารสถานศึกษา	N = 113		ระดับ ความ คิดเห็น	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.		
รวม	4.34	.40	มาก	

จากตาราง 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและผลกระทบของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 45 สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ในด้านการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และลดผลกระทบเชิงลบต่อการบริหารสถานศึกษาพบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$ และ $S.D. = .40$) เมื่อพิจารณาในรายข้อสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เช่น ผู้บริหาร ครู บุคลากร ชุมชน หน่วยงานต้นสังกัด เป็นสิ่งสำคัญต่อการประยุกต์ใช้ AI ในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$ และ $S.D. = .52$) ลำดับที่ 2 ควรมีการพัฒนาฝีมือและแนวทางการประยุกต์ใช้ AI ที่เหมาะสมกับบริบทเฉพาะของแต่ละสถานศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.45$ และ $S.D. = .55$) ลำดับที่ 3 สถานศึกษาควรจัดให้มีการอบรมพัฒนาด้าน AI ให้กับบุคลากรทั้งหมดอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$ และ $S.D. = .67$)

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าบทบาทและผลกระทบของ AI ต่อการบริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ AI สนับสนุนการสร้างสรรคนวัตกรรมทางการศึกษาและการบริหารสถานศึกษา ลำดับที่ 2 คือ AI มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา และลำดับที่ 3 คือ AI มีบทบาทในการเพิ่มความแม่นยำของการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา แสดงให้เห็นว่าผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษามีความเข้าใจในศักยภาพของ AI ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม ทั้งในมิติของการวิเคราะห์ข้อมูล การสนับสนุนการตัดสินใจ และการอำนวยความสะดวกในงานเอกสารและงานธุรการ ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ Zawacki-Richter et al. (2019) และสอดคล้องกับข้อสังเกตของ Nguyen et al. (2021) โดยพบว่า ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของนักการศึกษาและการพิจารณาด้านจริยธรรม ผู้บริหารและครูตระหนักถึง “ผลกระทบ” ที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ AI มากเกินไป เช่น ความเสี่ยงจากการพึ่งพาเทคโนโลยี หรือการขาดทักษะที่จำเป็นของบุคลากรบางส่วน ความสำเร็จของการใช้ AI ในสถานศึกษาขึ้นอยู่กับความพร้อมของ

บุคลากรและวัฒนธรรมองค์กรดิจิทัล ดังนั้น การสร้างความเข้าใจและเพิ่มทักษะการใช้ AI ที่เหมาะสมจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการลดผลกระทบเชิงลบต่อการบริหารสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ข้อดี ข้อเสีย และความท้าทายของการใช้ AI ในปัจจุบัน โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 การประยุกต์ใช้ AI ส่งผลให้บทบาทและแนวทางการบริหารจัดการของสถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลง ลำดับที่ 2 การประยุกต์ใช้ AI ส่งผลต่อรูปแบบการทำงานร่วมกันและความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา และลำดับที่ 3 การนำ AI มาใช้ ช่วยกระตุ้นให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องพัฒนาทักษะและความรู้ด้าน AI เน้นความเป็นระบบ มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่ชัดเจน และส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมการบริหาร การใช้ AI มีส่วนช่วยในการลดภาระงานซ้ำซ้อนของผู้บริหารและครู ทำให้สามารถจัดสรรเวลาเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้มากขึ้น ข้อจำกัดของการใช้ AI ที่ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนออกมาได้แก่ ความเสี่ยงจากการขาดความเข้าใจในเทคโนโลยี การพึ่งพาระบบมากเกินไป และความท้าทายด้านจริยธรรมข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับงานของ Mon, Wasfi, Hayajneh, & Slim (2023) และซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ UNESCO (2023) ที่เน้นว่า “การเปลี่ยนผ่านสู่การบริหารแบบดิจิทัล” ต้องดำเนินควบคู่กับการพัฒนาทุนมนุษย์และจิตสำนึกทางจริยธรรมของผู้ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ด้านการเรียนรู้ ด้านการจัดการสอน และด้านการบริหารจัดการให้การสนับสนุนการจัดตารางเรียน การจัดตารางการทำงาน การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยทางไซเบอร์ นอกจากนี้ยังมีฟังก์ชันการทำงานพร้อมตัวช่วยในการให้คำแนะนำอีกด้วย สิ่งเหล่านี้ทำให้การบริหารงานรวดเร็วและง่ายขึ้น ประสพการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนได้รับการพัฒนา โดยใช้ปัญญาประดิษฐ์ปรับเปลี่ยนหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนให้เป็นแบบรายบุคคล อีกทั้งระบบการสอนอัจฉริยะ ยังช่วยให้ครูปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและผสมผสานการมีส่วนร่วมของนักเรียนเข้าด้วยกัน ในทางกลับกัน มีความท้าทายมากมายที่เกี่ยวข้องกับปัญญาประดิษฐ์ในด้านการศึกษา จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขเพื่อนำไปใช้งานได้ง่ายและทำให้ปัญญาประดิษฐ์มีความน่าเชื่อถือ ต้องอาศัยความเข้าใจที่ลึกซึ้งของผู้บริหาร ครูและบุคลากร รวมถึงการพัฒนาทักษะดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการใช้ AI อย่างมีประสิทธิภาพและลดผลกระทบเชิงลบ โดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เช่น ผู้บริหาร ครู บุคลากร ชุมชน หน่วยงานต้นสังกัด เป็นสิ่งสำคัญต่อการประยุกต์ใช้ AI ในสถานศึกษาอย่างยิ่งย่น ลำดับที่ 2 ควรมีการพัฒนาฝีมือและแนวทางการประยุกต์ใช้ AI ที่เหมาะสมกับบริบทเฉพาะของแต่ละสถานศึกษา และลำดับที่ 3 สถานศึกษาควรจัดให้มีการอบรมพัฒนาด้าน AI ให้กับบุคลากรทั้งหมดอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวทางของ Ge & Hu (2020)

และ Karan B.Angad (2023) พบว่า การบูรณาการปัญญาประดิษฐ์เข้ากับระบบการศึกษา ระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย (K-12) ควรสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ จำเป็นต้องมีการฝึกอบรมและการยอมรับการเปลี่ยนแปลงของความคิด การบูรณาการปัญญาประดิษฐ์ในหลักสูตรของโรงเรียนอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงและความท้าทายของความเป็นธรรม ความรับผิดชอบ ความโปร่งใสและจริยธรรม การประยุกต์ใช้นวัตกรรมของปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการจัดการการศึกษาและการสอนขั้นสูง ประยุกต์ใช้ AI สร้างระบบนิเวศปัญญาประดิษฐ์ในสถานศึกษา ซึ่งผู้สอน ผู้เรียน และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้จะถูกเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบผ่านชุดกิจกรรมการสอนต่าง ๆ ช่วยในการบริหารจัดการผู้เรียนตั้งแต่การรับเข้าเรียนจนถึงการสำเร็จการศึกษา เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของครูผู้สอน มีส่วนช่วยปรับปรุงคุณภาพการสอน และเสริมสร้างการบริหารจัดการการเรียนการสอน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ ผลการวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการบริหารสถานศึกษา พบว่ามีแนวทางที่ควรนำไปใช้และประเด็นที่ควรศึกษาต่อไปในอนาคต โดยในเชิงการปฏิบัติหน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดนโยบายและมาตรการสนับสนุนการนำ AI ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งจัดอบรมพัฒนาทักษะดิจิทัลและจริยธรรมทางเทคโนโลยีให้แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา นอกจากนี้ควรพัฒนาระบบฐานข้อมูลและระบบการตัดสินใจเชิงข้อมูลภายในสถานศึกษา รวมทั้งส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคธุรกิจและสถาบันอุดมศึกษา เพื่อยกระดับการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารจัดการศึกษา และมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้ 1) ศึกษาเพิ่มเติมในบริบทของโรงเรียนหรือเขตพื้นที่อื่นเพื่อเพิ่มความทั่วไปของผลการวิจัย 2) ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการสนทนากลุ่ม เพื่อเข้าใจประสบการณ์ของผู้บริหารและครูอย่างลึกซึ้ง 3) ดำเนินการวิจัยเชิงพัฒนา เพื่อสร้างเครื่องมือหรือระบบ AI ที่สามารถนำไปใช้จริงได้ในสถานศึกษา 4) ศึกษาผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์การศึกษา ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจากการใช้ AI และ 5) ทำการวิจัยเชิงเปรียบเทียบระหว่างการใช้ AI และเทคโนโลยีรูปแบบอื่น เพื่อระบุข้อได้เปรียบและข้อจำกัดของ AI อย่างเป็นระบบ

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2566). รายงานผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล. กระทรวงศึกษาธิการ. เรียกใช้เมื่อ 15 ตุลาคม จาก https://www.moe.go.th/digital_learning_report.pdf
- Ge, Y., & Hu, Y. (2020). Application of AI innovation in education. *Journal of Educational Technology*, 41(3), 45–58.
- Ge, Z., & Hu, Y. (2020). Innovative application of artificial intelligence (AI) in the management of higher education and teaching. *Journal of Physics: Conference Series*, 1533(3), 032089.
- Kamalov, F., Calonge, D. S., & Gurrib, M. (2023). New era of artificial intelligence in education: Towards a sustainable multifaceted revolution. *Sustainability*, 15(16), 12451. <https://doi.org/10.3390/su151612451>
- Karan, B., & Angadi, G. R. (2023). Potential risks of artificial intelligence integration into school education: A systematic review. *Bulletin of Science, Technology & Society*, 43(3–4), 67–85. <https://doi.org/10.1177/02704676231224705>
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Nguyen, A., & Nguyen, J. (2022). Ethical principles for artificial intelligence in education. *Education and Information Technologies*, 27(12), 17251–17273. <https://doi.org/10.1007/s10639-022-11316-w>
- OECD. (2021). *AI in education: Guidance for policy makers*. OECD Publishing.
- UNESCO. (2023). *AI and education: Guidance for policy makers*. UNESCO Publishing.
- Zawacki-Richter, O., Marín, V. I., Bond, M., & Gouverneur, F. (2019). Systematic review of research on artificial intelligence applications in higher education – where are the educators? *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 16, Article 39. <https://doi.org/10.1186/s41239-019-0171-0>